

РЕШЕНИЕ

№ 3932

гр. София, 13.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав,
в публично заседание на 23.05.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **5743** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по чл. 156 и сл., във връзка с чл. 129, ал.7 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс /ДОПК/.
Образувано е по жалба на С. Е. Е. от [населено място], [жк], [улица], ет. 4, ап. 7, подадена чрез адв. П. М. от САК, против Акт за прихващане или възстановяване /А./ № ПО-22220621007485-004-001/22.02.2021 г., издаден от С. Б. Ж., на длъжност главен инспектор по приходите при Териториална дирекция (ТД) на Национална агенция по приходите (НАП) - С., потвърден с Решение № 739/11.05.2021 г. на Директора на Дирекция "Обжалване и данъчно-осигурителна практика" - С. при Централно управление на НАП, с който на жалбоподателя е отказано възстановяване на сума в общ размер на 7 372,69 лв., представляваща заплатени задължителни осигурителни вноски /ЗОВ/ по Кодекса за социално осигуряване /КСО/ и Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/, в т.ч. вноски за държавното обществено осигуряване /ДОО/, универсален пенсионен фонд /УПФ/ и здравно осигуряване /ЗО/, дължими за самоосигуряващо се лице за периода от м. 10.2019 г. до м. 11.2020 г.
В жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на обжалвания административен акт. Оспорваният възразява срещу отказа да бъде възстановена претендираната сума. Описва хронологията на извършените декларации и заявени промени във вида на осигуряването. Защитната му теза е обоснована с правното действие на подадената декларация обр. Окд-5 с вх. № 22000213022790/12.01.2021 г., с която лицето е заявило прекъсване на дейността като самоосигуряващо се лице. Счита че същата има действие от 01.10.2019 г., когато между жалбоподателят и [фирма] е сключен

договор за управление и контрол /ДУК/. Акцентира, че начинът и видът на осигуряването му са въпрос на негов личен избор. Сочи, че от него са подадени всички необходими декларации и са заплатени всички дължими ЗОВ /и данъци/ върху реално получените възнаграждения по ДУК, като в тази връзка внесените без основание осигурителни вноски като самоосигуряващо се лице, следва да му бъдат възстановени. Посочва, че всички коригирани декларации са приети в НАП и на това основание са възникнали задължения за осигурителни вноски по ДУК, които са внесени в законоустановените за това срокове. Допълнителни доводи излага в писмени бележки от 02.06.2022 г. Претендира отмяна на процесния акт и възстановяване на недължимо внесените осигурителни вноски като самоосигуряващо се лице за периода от м. 10.2019 г., когато е сключен договорът за управление и контрол, до м. 12.2020 г., ведно с присъждане на разноски.

Ответникът - Директорът на Дирекция "ОДОП" - [населено място], чрез юрк. С., оспорва основателността на жалбата и претендира нейното отхвърляне, както и присъждане на следващото се юрисконсултско възнаграждение. В писмени бележки поддържа изцяло фактическите констатации и правни изводи, възприети от органите на приходната администрация при постановяване на оспорения административен акт. Софийска градска прокуратура, редовно уведомена за възможността за встъпване в настоящото производство, не изпраща представител и не взема становище по жалбата. Административен съд – София-град, III отделение, 75 състав, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите и възраженията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Описаният А. е издаден в производство по Глава шестнадесета от ДОПК, след извършена проверка, възложена с Резолюция № ПО-22220621007485-ОРП-001 от 03.02.2021 г., издадена от М. Н. К., на длъжност началник на отдел при ТД на НАП С., оправомощена със Заповед №РД-01-2370/09.12.2019 г. на Директора на ТД на НАП С., по повод подадено от С. Е. Е. искане вх. №17-24-15-58/03.02.2021 г. за възстановяване на недължимо платени ЗОВ в общ размер на 7 372,69 лева.

В хода на проверката е установено, че от 18.09.2014 г. С. Е. Е. е управител и едноличен собственик на капитала на [фирма], като с декларация обр. Окд-5 вх. №220431400159730/19.09.2014 г. е направил избор да се самоосигурява чрез неговото Е. за социалните рискове - инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт.

От 01.01.2016 г., с подаването на нова декларация обр. Окд- 5, е извършена промяна във вида на осигуряването, като от страна на лицето е заявено осигуряване за всички осигурителни рискове.

През всички периоди - от 01.10.2019 г. до 30.11.2020 г., са подавани съответните декларации образец № 1, с вид осигурен 12 „Самоосигуряващи се лица“, като са внасяни в срок и дължимите ЗОВ като самоосигуряващо се лице.

На 12.01.2021 г. от лицето е подадена декларация обр. Окд-5 с вх. №22000213022790/12.01.2021 г., с която С. Е. е заявил прекъсване на дейността като самоосигуряващо се лице, считано от 01.10.2019 г. С подаване на декларацията, през м. 01.2021 г. от [фирма] са заличени декл. обр. 1, подавани от С. Е. с вписан вид на осигуряването 12 „Самоосигуряващо се лице“, като са подадени декларации обр. 1, с вписан код на осигуряване 10 „За изпълнители по договор за управление и контрол на търговски дружества“.

С цел изясняване на фактическата обстановка до проверяваното лице е изпратено Искане за предоставяне на документи и писмени обяснения с изх. №

ПО-22220621007485-040-001/03.02.2021 г. В отговор са представени ДУК от 01.10.2019 г., платежни нареждания и фишове за заплати. Не са представени писмени обяснения относно промяната на осигуряването от самоосигуряващо се лице в изпълнител по договор за управление и контрол със задна дата, считано от 01.10.2019 г., но декларирано през 2021 г.

Установено е също, че за финансовата 2019 г. - годината, в която според жалбоподателят настъпват основания за смяна на вида на осигуряването, от С. Е. е подадена годишна данъчна декларация /ГДД/ по чл. 50 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица /ЗДДФЛ/, вх. №2206И0114677/28.04.2020 г., с която същият в Приложение №1 „Доходи от трудови правоотношения“ декларира, че е получил възнаграждение от положен личен труд в [фирма] в общ размер на 56 894,72 лв. Установено е, че така декларираният доход съответства на подадената от дружеството Справка по чл. 73, ал. 6 ЗДДФЛ.

В А. е възприето разбирането, че във връзка с реално получените доходи от трудова дейност самоосигуряващите се лица определят окончателен размер на осигурителния си доход и годишен осигурителен доход за периодите на упражняване на трудова дейност в рамките на календарната година. В тази връзка са приети за приложими разпоредбите на чл. 6, ал. 9 КСО, чл. 2, ал. 4 от Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица (НООСЛБГРЧМЛ) и чл. 3, ал. 2, 3, 4 и 5 от Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски (НЕВДВПОВ). Посочено е, че в противоречие с визираните разпоредби С. Е. е определил окончателен размер на осигурителния си доход за 2019 г. и не е деклариран и заплатил дължимите изравнителни осигурителни вноски. Конкретно е установено, че за м. 10.2019 г. и м. 12.2019 г. лицето е подало декларации обр. 1 с деклариран осигурителен и облагаем доход в размер на 576,00 лв., като видно от платежните нареждания са му изплащани възнаграждения в размер на 356,64 лв. За м. 11.2019 г. е деклариран осигурителен доход в размер на 3 000,00 лв. и му е изплатено възнаграждение в размер на 44 674,02 лв. За периодите от м. 01.2020 г. до м. 04.2020 г., м. 06.2020 г., м. 07.2020 г. и м. 09.2020 г. е посочено, че е деклариран осигурителен и облагаем доход в размер на 628,30 лв., като изплатените възнаграждения са в размер на 388,48 лв., а за м. 09.2020 г. - 390,73 лв. За м. 05.2020 г., м. 08.2020 г., и от м. 10.2020 г. до м. 12.2020 г., лицето е осигурявано върху осигурителен доход в размер на 3 000,00 лв., като е прието, че са изплащани възнаграждения в по-големи размери. Посочено е, че постъпилите плащания на ЗОВ по ЕГН на лицето отговарят на данните от подадените декларации обр. №1 с вид на осигуряването 12 - самоосигуряващо се лице.

След анализ на представените от проверяваното лице документи, приходният орган е счел, че фишовете за заплати за периода от 01.10.2019 г. до 30.11.2020г. са изготвени през 2021 г. и не съответстват с подаваните данни в декл. обр. 1, както и с изплащаните на лицето възнаграждения. Посочено е, че за периода от м. 10.2019 г. до м. 12.2020 г. [фирма] е било обект на контролни производства /проверки по прихващане и възстановяване на ДДС, както и ревизия по ЗДДС/, при които е констатирано осигуряване на управителя С. Е. единствено като самоосигуряващо се лице.

При тези констатации органът по приходите е приел, че доколкото С. Е. е подавал декларации обр. №1 за периодите от 01.10.2019 г. до 30.11.2020 г. с вид осигурен 12

„Самоосигуряващи се лица“, и е заплащал дължимите от него осигурителни вноски като самоосигуряващо се лице до 31.12.2020 г., и предвид подадената след законоустановения срок декларация обр. Окд-5 за преустановяване на дейността като самоосигуряващо се лице, то неправомерно през м. 01.2021 г. е извършено заличаване на декларациите образец №1, с вид осигурен 12 „Самоосигуряващи се лица“, касаещи периодите от 01.10.2019 г. до 30.11.2020 г. Формиран е извод, че с оглед първоначалното деклариране с вид на осигуряването 12 и внесените осигурителни вноски за самоосигуряващо се лице, С. Е. е самоосигуряващо за периода от м. 10.2019 г. до м. 11.2020 г. лице.

С тези мотиви органът по приходите е постановил обжалвания А., с който е отказал да възстанови претендираната сума в общ размер на 7 372,69 лв., представляваща дължими осигурителни вноски по фондове ДОО, ДЗПО и ЗО от самоосигуряващото се лице за периода от 01.10.2019 г. до 30.11.2020 г. Пояснено е на лицето, че следва да предприеме действия за корекция на подадената ГДД по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2019 г., като определи окончателен размер на осигурителния доход за годината на основание чл. 6, ал. 9 КСО и да додекларира дължимите изравнителни осигурителни вноски с декларация обр. № 6 „Данни за дължими вноски и данък по чл. 42 от ЗДДФЛ“. В тази връзка на С. Е. е връчена Покана по чл. 103 ДОПК, изх. №ПО-22220621007485-177-001/22.02.2021 г., в която подробно са описани действията, които следва да бъдат предприети от негова страна.

След проведено административно обжалване съгласно чл. 129, ал. 7 ДОПК Директорът на Дирекция „ОДОП“ - С. се е произнесъл с Решение № 739/11.05.2021 г., с което изцяло е потвърдил А. № ПО-22220621007485-004-001/22.02.2021 г., чието оспорване е предмет на настоящото съдебно производство.

Решението е връчено на жалбоподателя на 15.05.2021г. по електронен път. Жалбата до съда е подадена чрез решаващия орган на 27.05.2021 г.

В съдебното производство е проведена съдебно – счетоводна експертиза с вещо лице – П. К., чието заключение е прието без възражения от страните. Експертизата потвърди, че за периода 01.10.2019-31.12.2020г. С. Е. е внасял задължителни осигурителни вноски като самоосигуряващо се лице под код 12 (вид осигурен-самоосигуряващо се лице) във връзка с положения личен труд в [фирма]. По силата на сключения договор за управление и контрол на 01.10.2019г. лицето е получавало доход, за което е налице осигуряване с код 10 (вид осигурен-лице, което е сключило договор за управление и контрол). Доходът получен от С. Е. общо за посочения период е 418384.65лв. През м.10.2019г. и м.12.2019г. лицето е подало декларация обр. 1 с деклариран осигурителен и облагаем доход в размер на 576лв., видно от платежните нареждания са му изплащани възнаграждения в размер на 356.64лв. За м.11.2019г. е деклариран осигурителен доход в размер на 3000лв. За периодите м.01.2020-м.04.2020, м.06.2020г., м.07.2020г., м.09.2020г. - осигурителен и облагаем доход в размер на 628,30лв., като изплатените възнаграждения са в размер на 388.48 лв. За м.09.2020-390,73 лв.. За м.05.2020, м.08.2020г. и от м.10.2020г. до м.12.2020г. лицето е осигурявано върху осигурителен доход в размер на 3000лв. За този период С. Е. е подавал декларации образец 1 с вид осигурен 12 и е заплащал дължимите от него осигурителни вноски като самоосигуряващо се лице . След сключването на договора за управление и контрол С. Е. е получавал доход от дейността му по управление и контрол, за което е налице осигуряване с код 10.

При така установеното от фактическа страна, съдът обосновава следните правни

изводи:

Жалбата е подадена от надлежна страна – адресат на обжалвания А., имаща право и интерес от оспорването. Подадена е в законоустановения срок по чл. 156, ал. 1 ДОПК, срещу подлежащ на обжалване акт и след проведено задължително административно обжалване, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество съдът намира жалбата за неоснователна.

Процесният А. е издаден от компетентен орган съгласно представените на л. 24 и л. 26 от делото Заповед № РД-01-2370/09.12.2019 г. на Директора на ТД на НАП - С. и Резолюция № ПО-22220621007485-ОРП-001/03.02.2021 г. за извършване на проверка; в изискуемата от закона форма; без допуснати съществени нарушения на процедурата по чл. 129 ДОПК.

При преценка за съответствието на акта с материалния закон съдът отчита, че между страните не е налице по фактите, а спорна е тяхната интерпретация в контекста на относимата за случая нормативна уредба.

Съгласно чл. 4, ал. 3, т. 2 КСО лицата, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества, са задължително осигурени само за рисковете инвалидност, старост и смърт. Алинея 4 на същата разпоредба регламентира възможност самоосигуряващите се лица по ал. 3, т. 1, 2 и 4 по свой избор да се осигуряват и за общо заболяване и майчинство, т.е. касае се за допълнително осигуряване, което не е задължително, а възниква по желание на самоосигуряващите се лица. В съответствие с това законодателно разрешение нормата на чл. 1, ал. 3 от НООСЛБГРЧМЛ (в относимата редакция ДВ, бр. 16 от 2012 г., в сила от 1.03.2012 г.) регламентира задължение на лицата да определят вида на осигуряването си със започването/възобновяването на дейността - изр. първо; въвежда ограничение с оглед самоосигуряващите се лица да не могат да променят вида на осигуряването си, когато прекъсват/възобновяват или започват друга дейност през една и съща календарна година - изр. второ, и определя 7-дневен срок, през който лицата могат да изберат да се осигуряват и за общо заболяване и майчинство (изр. трето). Това желание да се разшири обхвата на осигуряването обаче следва да бъде изрично заявено с декларация по чл. 1, ал. 3, като установеният регистрационен режим има за цел да постигне правна сигурност в административните правоотношения между самоосигуряващите си лица и осигурителния орган и финансова отчетност при определяне и плащане на осигурителните задължения. В чл. 1, ал. 4 от НООСЛБГРЧМЛ (в сила от 01.01.2016 г.) се съдържат условията, при които самоосигуряващите се лица могат да променят вида на осигуряването си - от началото на всяка календарна година, ако самоосигуряващото се лице подаде декларация в срок от 1 до 31 януари на съответната календарна година.

В случая няма спор, че от 18.09.2014 г. С. Е. Е. е управител и едноличен собственик на капитала на [фирма], като с декларация обр. Окд-5 вх. №220431400159730/19.09.2014 г. е направил избор да се самоосигурява чрез неговото Е. за социалните рискове - инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт. От 01.01.2016 г., с подаването на нова декларация обр. Окд- 5 е разширен обхвата на осигуряването, като от страна на лицето е заявено осигуряване за всички осигурителни рискове. На 12.01.2021 г. е подадена декларация обр. Окд-5, с вх. №22000213022790/12.01.2021 г., с която С. Е. е заявил прекъсване на дейността като самоосигуряващо се лице, считано от 01.10.2019 г. – датата на сключения със [фирма] договор за управление и контрол.

Правният спор, изведен от застъпените от страните насрещни тези, се концентрира върху темпоралното действие на подадената от С. Е. на 12.01.2021 г. декларация Окд-5 за прекъсване на дейността като самоосигуряващо се лице, която оспорващият счита, че същата преурежда със задна дата, от 01.10.2019 г., осигурителното правоотношение. Обратно, издателят на А. счита, че тази декларация, подадена след законоустановения срок е без правно значение.

Според настоящият съдебен състав правото на избор на вида на осигуряването не може да бъде упражнено за минало време, включително за процесния период м. 10 до м. 12. 2020 г., а за календарната година може да се упражни от 1 до 31 януари на съответната календарна година. Този извод следва от буквалният прочит на чл. 1, ал. 4 от НООСЛБГРЧМЛ. С пропускане на регламентирания в тази разпоредба срок се прекратява процесуалното право да се подаде декларация за промяна на вида на осигуряването за съответната календарна година, т.к. това, което се включва в обхвата на свободния избор може да бъде отчетено, когато този избор е деклариран, станал е известен и е бил приет от другата страна по осигурителното правоотношение. Налице е специфична връзка между задължението за подаване на декларация в определен срок и правото на избор за осигуряване. В този аспект подадената по-късно декларация не произвежда правно действие и въз основа на направен преди това избор самоосигуряващото се лице се счита за осигурено за всички осигурителни рискове, който избор е валиден до следващата заявена в срока по чл. 1, ал. 4 промяна. Обратен извод не следва от сключения на 01.10.2019 г. договор за управление и контрол, т.к. лицето не е заявило правомерно прекъсване на дейността като самоосигуряващо се.

В случая лицето е упражнило своя избор на осигуряване като собственик на Е. не само чрез своевременно подадената декларация обр. ОКД-5, но и с внесените осигурителни вноски и подадените декларации обр. № 1 по реда на Наредба № Н-8 от 29 декември 2005 г., в които е вписан ЕИК на търговеца, чрез който се провежда задължителното осигуряване. Законнообразно са разчетени декларираните данни в Приложение № 1 на ГДД по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2019 г. „Доходи от трудови правоотношения“, в която с код 102 са декларираните доходи от трудова дейност в общ размер на 56 894,72 лв. Предвид данните, отразени в таблици 1 и 2 на същата тази декларация за определяне на окончателния размер на осигурителния доход за годината, върху който се дължат осигурителни вноски за ДОО и ДЗПО в УПФ, и за определяне на окончателния размер на осигурителния доход за годината, върху който се дължат ЗОВ, лицето е декларирало, че осигурителният му доход за 2019 г. е в общ размер на 9 317,92 лв., което по аргумент от чл. 6, ал. 9 КСО сочи на неправилно определен окончателен размер на осигурителния доход, формиран от разликата между декларирания и осигурителния доход, върху който авансово са внасяни осигурителни вноски през календарната година, респ. невнесени в пълен размер осигурителни вноски от лицето като самоосигуряващо се такава.

Независимо от направеното с жалбата разграничение на реализираните доходи, тяхното реализиране в контекста на декларираното през 2016 г. самоосигуряване на С. Е. за всички осигурителни рискове, сочи на приложимост на разпоредбата на чл. 6, ал. 11 КСО, според която лицата, които получават доходи от дейности на различни основания по чл. 4, какъвто е процесния случай, осигурителните вноски се внасят върху сбора от осигурителните им доходи, но върху не повече от максималния месечен размер на осигурителния доход, по следния ред: т. 1 доходи от дейности на лицата съгласно последователността, посочена в чл. 4, ал. 1 и 10; т. 2 доходи от

обезщетения, изплащани по Кодекса на труда или по специални закони, върху които се дължат осигурителни вноски; т. 3 осигурителен доход като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски или в непсонифицирани дружества, лица, които се облагат по реда на чл. 26, ал. 7 ЗДДФЛ, упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност, регистрирани земеделски стопани и тютюнопроизводители; т. 4 доходи за работа без трудово правоотношение.

Защитната теза на жалбоподателя не се подкрепя и от приетата без оспорване съдебно-счетоводна експертиза, която не съдържа различни от установените в административното производство констатации, касаещи декларирания вид на осигуряването и реализирания от лицето през периода доход. Ето защо жалбата на С. Е. Е. като неоснователна, следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора и на основание чл. 161, ал. 1 ДОПК на администрацията вместо възнаграждение за адвокат се следва юрисконсултско възнаграждение в размера на 698,63 лева, изчислено съгласно чл. 8, ал. 1, т. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Водим от горното и на основание чл. 160, ал. 1, предл. последно, вр. чл. 129, ал. 7 ДОПК, Административен съд – София-град, III отделение, 75-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. Е. Е. против Акт за прихващане или възстановяване № ПО-22220621007485-004-001/22.02.2021 г., издаден от С. Б. Ж., на длъжност главен инспектор по приходите при Териториална дирекция на Национална агенция по приходите - С., потвърден с Решение № 739/11.05.2021 г. на Директора на Дирекция "Обжалване и данъчно-осигурителна практика" - [населено място] при Централно управление на Национална агенция по приходите.

ОСЪЖДА С. Е. Е. с адрес: [населено място], [жк], [улица], ет. 4, ап. 7, да заплати на Националната агенция по приходите сумата от 698,63 лева /шестстотин деветдесет и осем лева и 0.63 ст./, представляваща възнаграждение за осъществена юрисконсултска защита.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в четиринадесет дневен срок от съобщаването на страните за неговото изготвяне.

СЪДИЯ: